

המוסד לביטוח לאומי
מינהל גימלאות
אגף ביטוח נפגעי עבודה

שד' ויצמן 13, ירושלים 91909
טל. 6709692-02 פקס. 5373495-02

כ"ג באב תשס"ג
21 אוגוסט 2003

אל :

כללי 2003 / 201
חוזר נפגעי עבודה / 1391

מנהלי סניפים
מנהלי סניפי משנה
מנהלי תחום גמלאות
סגני מנהלי תחום גמלאות
מנהלי מחלקת נפגעי עבודה
פקידי תביעות נפגעי עבודה
מזכירי ועדות רפואיות

הנדון : **חוק התוכנית להבראת כלכלת ישראל**
(תיקוני חקיקה להשגת יעדי תקציב והמדיניות
הכלכלית לשנות הכספים 2003 – 2004)
השפעת התוכנית על עבודת אגף נפגעי עבודה

1. כ ל ל י

1.1 בחוק התוכנית להבראת כלכלת ישראל הני"ל, תוקן חוק הביטוח הלאומי וכן חוקים אחרים שיש להם השלכות על פעילות אגף נפגעי עבודה.

עדכון ראשוני על השפעת התיקון על נפגעי עבודה הובא במכתבי מיום 8 ביוני 2003 ובחוזר נע / 1388 מיום 11 באוגוסט 2003.

בחוזר זה יובאו תיקונים נוספים, שלהם השפעה על התחומים בהם עוסק האגף, וכן הבהרות נוספות לשינויים העיקריים בזכויות נפגעי עבודה.

2. ניכוי דמי ביטוח מדמי פגיעה

2.1 בסעיף 97 לחוק, שעניינו "שיעור דמי פגיעה" נוסף סעיף (ד) כלהלן :

"מדמי הפגיעה ינכה המוסד דמי ביטוח בשיעור הקבוע בטור ד' שבלוח י' -

הרשה המוסד למעביד פלוני לשלם דמי פגיעה לעובדו – ינכה המעביד את דמי הביטוח כאמור".

- 2.2 הוראות החוק יחולו לגבי דמי פגיעה המשתלמים בעד פגיעה בעבודה שאירעה ביום 1 באוגוסט 2003 או לאחריו.
- הוראה זו מחייבת להקפיד ברישום מדויק של תאריך התאונה או המועד בו הופיעה מחלת המקצוע, כדי להבטיח ניכוי דמי ביטוח רק בפגיעות בעבודה מ – 1 באוגוסט 2003.
- 2.3 שיעור הניכוי הקבוע בטור ד' שבלוח י' משמעו, שיעור דמי הביטוח המנוכים משכרו של העובד כשכיר, ושיעור זה ינוכה גם מדמי הפגיעה שישולמו לעובד העצמאי.
- 2.4 מערכת דמי פגיעה, טרם הותאמה לשינויים בשל החיבור למערכת הכספית. עם התאמת המערכת, ייערך חישוב רטרואקטיבי והחובות יקוזזו באמצעות המערכת הכספית.
- הסבר מתאים יובא בהודעה למבוטח.
- 2.5 התיקון בסעיף 97 חייב גם לתקן את סעיף 350 ו – 351 (א) לחוק כלהלן:
- 2.5.1 תיקון סעיף 350 לחוק
- ע"פ סעיף 350 לחוק בנוסחו הקודם, לא ראו בדמי פגיעה כהכנסה לתשלום דמי ביטוח.
- ניכוי דמי ביטוח מדמי פגיעה, חייב גם לתקן את סעיף 350 (א) (1) כלהלן:
- "350 (א) לעניין תשלום דמי ביטוח לא יראו כהכנסה - (1) גמלה לפי חוק זה, למעט דמי לידה וגמלה לשמירת הריון... למעט דמי פגיעה לפי פרק ה'..."
- על פי התיקון לחוק, דמי פגיעה הם בגדר הכנסה החייבת בתשלום דמי ביטוח, אולם כיוון שבחלקו של המעסיק לא חל שינוי, אינם חייבים בדמי ביטוח לענף נפגעי עבודה (המשולמים כידוע ע"י המעסיק), לפיכך לא ניתן להביא את דמי הפגיעה בחישוב ההכנסה לתשלום גמלות לנפגעי עבודה.
- תקופת אי הכושר תמשיך להיחשב כ"ימי היעדרות" לעניין השלמת הבסיס ע"פ התקנות בדבר חישוב שכר העבודה הרגיל.

2.5.2 תיקון סעיף 351 (א) לחוק

בסעיף 351 (א) לחוק נקבע: "בכפוף להוראות סעיף 53 ד 1 – 97 ד לא ישולמו דמי ביטוח בעד עובד, בעד הזמן שבעדו מגיעים לו דמי פגיעה וכו'..."

משמעות התיקון כי ניכוי דמי הביטוח מדמי פגיעה, הינו מחלקו של העובד בלבד, ואילו המעביד נותר פטור מתשלום דמי ביטוח בעד עובדו בתקופת דמי הפגיעה.

2.6 ניכוי דמי ביטוח ממעביד מורשה

מעביד מורשה חייב ע"פ סעיף 97 ד' לנכות דמי ביטוח מדמי הפגיעה המגיעים לעובדו.

מאחר והמעביד פטור מתשלום דמי ביטוח בעד תקופת דמי הפגיעה, אין מערכות חישוב השכר מותאמות לניכוי דמי ביטוח חלקי.

כפתרון, תותקן תקנה, לפיה המוסד ינכה את דמי הביטוח מדמי הפגיעה המועברים למעסיק, והמעסיק ינכה שיעור זה מתשלומים שיגיעו לעובד, בדומה להסדר הקיים בביטוח בריאות.

3. הפחתת מענק נכות מעבודה

3.1 כפי שצויין בהודעות הקודמות חישוב מענק נכות מעבודה, הופחת מ – 70 קצבאות ל – 43 קצבאות.

בחוזר האגף מס' 1388 הובאו הכללים לביצוע תשלום מענק מופחת.

בחוזר זה יובאו הבהרות נוספות להוראות התחילה.

1. בהוראות המעבר לחוק ההבראה נקבע כי המענק המופחת יחול על פגיעה בעבודה שאירעה ביום 1.7.2003 או לאחריו, ועוד נאמר: "הייתה הפגיעה בעבודה מחלת מקצוע – יחול התיקון על מי שהזכאות למענק נוצרה לגביו ביום התחילה או לאחריו."

לעניין זה: -

"זכאות למענק" – מועד תחילת דרגת הנכות המזכה במענק, לרבות "החמרת מצב" שמזכה במענק, לאחר מועד התחילה.

"מחלת מקצוע" – משמעותה רק המחלות המופיעות ברשימת מחלות המקצוע שבתקנות.

מחלות אחרות שאינן מופיעות ברשימה, כגון: צרידות, סרטן עור וכו' - אלה נבחנות כ"תאונת עבודה" ולגביהן תחול ההוראה, אם המחלה הופיעה לראשונה ב - 1.7.2003 ואילך.

יש להקפיד ולבדוק, שמענק הנכות חושב ע"פ הכללים הני"ל.

חישוב מענק נכות מעבודה מתבצע במסך 701 אוטומטית בהתאם להוראות החוק.

יתכנו מקרים שבשל סימון שגוי כמחלת מקצוע בקובץ דמי פגיעה, יתבצע חישוב מופחת, לפיכך, במקרים שמבוצע חישוב מופחת במחלה שאינה מחלת מקצוע, והסיבה אינה התיישנות, יש לתקן במערכת דמי פגיעה את סוג הפגיעה בחוצץ פגיעה, כדי לאפשר חישוב נכון של המענק.

4. הקפאת השכר הממוצע ושינוי בשיטת עדכון הגמלאות

4.1 בחוק ההבראה, הוארכה התקופה להקפאת השכר הממוצע עד 31 בדצמבר 2005, כמו כן נקבעה שיטה חדשה לעדכון הגמלאות החל מ - 1 בינואר 2006.

4.2 הסבר על שיטת העדכון והשפעתו על גמלאות נפגעי עבודה יובאו בבוא העת.

5. ניכוי דמי ביטוח בריאות מעקרת בית

5.1 בחוק ההבראה חויבה עקרת בית בתשלום דמי ביטוח בריאות.

המוסד נערך לנכות דמי ביטוח בריאות מעקרות בית המקבלות גמלה מהמוסד.

לגבי נפגעי עבודה, הגמלה הרלוונטית היא קצבת נכות המשתלמת לנכה שהיא עקרת בית.

מדמי תאונה לעקרת בית לא ינוכו דמי ביטוח בריאות, בשל מיעוט המקרים והיות הגמלה קיצרת מועד.

5.2 תחום נכות מעבודה נערך להתאים את המערכת הממוכנת לניכוי דמי ביטוח בריאות כאמור, אולם בשלב זה הביצוע מוקפא עד לקבלת אישור מינהל ביטוח וגבייה.

הוראות נוספות יובאו לקראת הביצוע.

6. הפחתת משכורתם של העובדים ונושאי משרה
בשירות הציבורי – השלכות על חישוב קצבת נפגעי עבודה

בחוק ההבראה, בפרק הנוגע להפחתת משכורתם של העובדים ונושאי משרה בשירות הציבורי, נקבע, בסעיף 80 (3) סייג להפחתה כלהלן:

"80 (3) – הפחתת המשכורת לפי סעיף 76, לא תובא בחשבון, בחישוב גמלה המשתלמת למבוטח או לתלוי בו, לפי סימנים ה' ו – ח' בפרק ה' לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) התשנ"ה – 1995".

משמעות הוראה זו, שבחישוב גמלת נכות – קצבה או מענק וכן בחישוב גמלת תלויים, יש להוסיף את ההפחתה לבסיס לתשלום הגמלה.

לתשומת לב: בחישוב דמי פגיעה ההפחתה תובא בחשבון.

ההפחתה מופיעה תחת הכותרת "עידוד הצמיחה" ויש כאמור להביאה בחשבון בחישוב הבסיס לתשלום גמלאות נכות ותלויים.

7. תיקון בפקודת מס הכנסה – צמצום הפטור לנכה

סעיף 9 (5) לפקודת מס הכנסה תוקן ומשמעות התיקון כלהלן: -

1. נכות בשיעור 100% שנקבעה לתקופה שעד 184 יום – אינה מקנה פטור ממס.
2. נכות בשיעור 100% לתקופה שבין 185 ימים לבין 364 ימים – מקנה פטור עד להכנסה בסכום של 60,120 ₪.
3. נכות בשיעור 100% לתקופה של 365 ימים ויותר, מקנה פטור עד להכנסה בסכום של 501,500 ₪.

השינוי הנ"ל חל על נכות שתחילתה ב – 1 ביולי 2003 ואילך.

אנו מקווים שתיקון זה יצמצם בעתיד את מספר הפונים לוועדות מס הכנסה בגין תקופות מחלה קצרות.

בברכה,

לאה מנצורי
מנהלת אגף א', ביטוח נפגעי עבודה